

A kecskeméti REK környezetvédelmi termékdíj alosztályának 2009. I. féléve

A kecskeméti Regionális Ellenőrzési Központ (a továbbiakban: Központ) Környezetvédelmi Termékdíj Alosztálya a hét Regionális Ellenőrzési Központ közül a második legnagyobb kötelezetti körrel rendelkező Központ.

A bejelentkezett gazdálkodók (3.500) június 30-ig bezárólag mintegy 14.500 darab bevallást, pótbevallást és önellenőrzést küldtek a Központ részére, amelyből az értékelés időpontjában 11.900 darab került feldolgozásra. Összehasonlítva a 2008. év azonos időszakával elmondható, hogy a Vám- és Pénzügyőrség által folytatott általános felvilágosítási tevékenység és a Központ termékdíj alosztálya által tartott 20 konferencia, valamint a – *kamaráknak, önkormányzatoknak, jövedéki engedélyeseknek, regisztrációs adó kötelezettjeinek és az aranyoldalokban hirdetőknak* – kiküldött közel 4.000 darab felvilágosító levél hatására 15 %-os kötelezetti kör bővülésről beszélhetünk.

A Központ termékdíjhoz kapcsolódó szankcionálási tevékenységét felmérve megállapítható, hogy a vizsgált időszakban 700 esetben került mulasztási bírság kiszabásra összesen 7.081.000 HUF értékben, amelyből 2009. június 30-ig 4.024.000 HUF került befizetésre. A mulasztási bírság kiszabásával párhuzamosan a késedelmi pótlékok kiszabása is (közel 2.000.000 HUF) folyamatos, azon kötelezettek esetében, akik a termékdíjat az előírt határidőhöz képest késedelmesen fizették meg.

Jelenleg a vám- és pénzügyőri hivatalok által megküldött hatósági ellenőrzésekről felvett jegyzőkönyvek tartalmának értékelése után a Vizsgáló csoport két tagja – értesítő levél előzetes kiküldése nélkül – személyesen kézbesít a kötelezett részére megbízólevelet, amelyben tájékoztatja arról, hogy (az Art. 87. § (1) bekezdés c) pontja alapján végrehajtott) termékdíj adóellenőrzés keretében vizsgálni fogja az általa folytatott tevékenységet. A megbízólevél kézbesítésekor felszólításra került a kötelezett, hogy bocsássa a Központ rendelkezésére a tevékenységének ellenőrzésére alkalmas termékdíjas nyilvántartást. Abban az esetben, ha a kötelezett ilyen nyilvántartással nem rendelkezik, végzés kibocsátásával engedélyezésre kerül részére, hogy az előírt határidőn belül készítse el a kért nyilvántartást. Ezen nyilvántartás adataiból a kötelezett tevékenysége szűrőpróbaszerűen kerül ellenőrzésre. Abban az esetben, ha az ellenőrzés azt állapítja meg, hogy a nyilvántartás a kötelezett tevékenysége során keletkező adókötelezettségét pontosan tartalmazza, az abban szereplő adatok alapján kerül az adóhiány megállapításra.

Az előbbieken vázolt módszer lényege, hogy az ellenőrzési időszak nem minden érintett bizonylata kerül tételes ellenőrzésre. A gyorsított eljárás lehetőségével azért élhet a vámhatóság, mert az ellenőrzés azon nyilvántartásokon és bizonylatokon alapul, melyek lezárt pénzügyi évekre vonatkozóan már valamely adónem adóbevallása alapjaként könyvelésbe vett tételek, ezáltal minimális a kockázata az eltitkolásnak és a könyvelésből elvonásnak.

Szakmai szempontból ez az eljárás könnyíti a Vizsgáló Csoport munkáját, mivel azon kötelezettek termékdíj adóellenőrzése, akiknek elmaradt termékdíj fizetési kötelezettsége nem keletkezett vagy nagyon alacsony összeget érintett, egy viszonylag gyors és egyszerű ellenőrzési mechanizmus keretében lefolytatható. Mivel a gyorsított adóellenőrzési módszertan alapján termékdíj adóellenőrzés lezárására még nem került sor, teljes körű tapasztalatokról nem lehet beszámolni. Az a tény azonban, ahogyan az ellenőrzés alá vont kötelezett és „közvetlen környezete” reagál az ellenőrzés megkezdésére, mindenképpen elgondolkodtató: a kötelezett székhelyének környezetéből fokozott aktivitás tapasztalható amellet, hogy a Vám- és Pénzügyőri Hivatalok ellenőrzését is komolyabban veszik a gazdálkodók.

A fenti eljárás mellett a Termékdíj Alosztály – a REK-ek közül elsőként, 2008. szeptembere óta – a hagyományos, az Art. 87. § (1) bek. c) pontja alapján termékdíj adóellenőrzést is végez. A 2009. június 30-ig tartó időszakban öt vizsgálat került lezárásra, amelynek keretében közel 75 millió forint került kiszabásra. A jelenleg folyamatban lévő öt adóellenőrzésben hasonló mértékű adóhiányok megállapítása várható. A lefolytatott termékdíj adóellenőrzések során szerzett tapasztalatok tették lehetővé a Központ számára, hogy a Dél-alföldi Regionális Parancsnokság javaslata alapján elkészítse a „*Környezetvédelmi termékdíj vonatkozásában felmerülő helyi kockázatelemzési és termékdíj ellenőrzési feladatok ellátására vonatkozó útmutatót*”. A parancs tervezetben és mellékletében foglaltak a budapesti Regionális Ellenőrzési Központban lezajlott adóellenőrzési projekt keretében is értékelésre kerültek és a Vámigazgatóságtól kapott információ alapján annak tartalmát néhány kisebb változtatással megfelelőnek találták.

A Központ által végzett termékdíj adóellenőrzések érintettjei két nagy körből kerültek ki: az ital-nagykereskedéssel foglalkozó gazdálkodók, illetve az átvállaló pozícióban lévő műanyag tasakokat és zacskókat gyártók és forgalmazók.

Az ital-nagykereskedések által elkövetett jogsértések jellemzően arra vonatkoztak, hogy a rájuk háruló bevallási – ezzel párhuzamosan – fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget. Az ilyen jellegű tevékenységet folytató gazdálkodók a békéscsabai Vám- és Pénzügyőri Hivatal hatósági ellenőrzése, illetve a Központ jövedéki szakterületének jelzése alapján jutottak az alosztály tudomására. A fentiek jól példázzák az információáramlás rendkívüli fontosságát, amelynek érdekében a Dél-alföldi Regionális Parancsnokság is sokat tesz az általa szervezett közös értekezletek, ellenőrzések, képzések és vezénylések alkalmával.

A termékdíjas kötelezettséget helytelenül teljesítők kiszűrése a bevallások elemzése és a hivatalok által végzett ellenőrzések során bevont számla másolatokból történik. Több esetben előfordult, hogy a kötelezett a műanyag táskák esetében alkalmazott átvállalásra vonatkozó záradékot helyesen tünteti fel az általa kiállított számlán, az általa benyújtott bevallásban azonban nincs információ az átvállalásról.

A közelmúltban felfedett – szintén jelentős adóhiányt eredményező – jogsértés, hogy a műanyag táskák termékdíjának átvállalással is foglalkozó nagykereskedő a hasznosítást koordináló szervezethez történt csatlakozás eredményeként szerzett 80 %-os mentességhez a fennmaradó 20 %-ra egyedi mentességet kér a Zöldhatóságtól. Az így kapott határozat rendelkező részében említett „*általa forgalomba hozott vagy saját célra felhasznált*” szövegezést pedig magára nézve érvényesnek úgy tekinti, hogy az átvállalt teljes mennyiség esetében használja az egyedi mentességet. Ez az eljárás mind az Országos Parancsnokság állásfoglalása, mind a határozatot kiadó Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség ügyirata alapján helytelen, mivel a 20 %-os mentesség feltételét – legalább 20 %-ban környezetbarát védjeggyel ellátott táskák forgalomba hozatali arány – csak az eredeti kötelezett, a csomagolás helyén tudja teljesíteni.

A lezárt termékdíj adóellenőrzések közül két esetben a másodfok által is helyben hagyásra került a Központ döntése, egy esetben pedig nem vitatta a kötelezett a jegyzőkönyv megállapításait. A Központ első termékdíj adóellenőrzése jelenleg bírósági szakban van, amely vizsgálathoz kapcsolódik a szakterületen első alkalommal foganatosított biztosítási intézkedés, adócsalás megalapozott gyanúja miatti feljelentés valamint az első APEH értesítés is, amely arra hívja fel az adóhatóság figyelmét, hogy a feltárt termékdíj adóhiány a kötelezett részére ÁFA fizetési kötelezettséget is jelent.

**Vámos Szilvia fhdgy.
VP DARP
REK Kecskemét**